

Dosar nr. 3r-6/24
2-22067561-01-3r-11012024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

D E C I Z I E

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Arama R”, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Arama R” împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, terți Agenția Proprietății Publice și Societatea pe Acțiuni „Tracom” privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Arama R” împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 16 mai 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Arama R” (în continuare „Arama R” S.R.L.) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” (în continuare IP „Agenția Servicii Publice”), prin care a solicitat anularea deciziei de respingere a Serviciului cadastral teritorial Chișinău din cadrul IP „Agenția Servicii Publice” a cererii cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor; anularea deciziei IP „Agenția Servicii Publice” nr. 11/07/245/2022/63/2022 din 05 mai 2022 asupra cererii prealabile și obligarea IP „Agenția Servicii Publice” să emită actul administrativ individual favorabil de înregistrare a bunului imobil 4P-P-12 cu numărul cadastral xxxxxx din mun. xxxxxx, str. xxxxxx și a drepturilor asupra acestuia.

Prin încheierea din 09 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, Agenția Proprietății Publice și Societatea pe Acțiuni „Tracom” (în continuare „Tracom” S.A.) s-au atras în proces, în calitate de persoane terțe (f.d.107-108).

Prin hotărârea din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de „Arama R” S.R.L. (f.d.148, 158-175).

La 24 iunie 2023, „Arama R” S.R.L. a depus apel împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.151).

Iar, la 07 decembrie 2023, prin e-mail, „Arama R” S.R.L. a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora (f.d.182-198).

Prin încheierea din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de „Arama R” S.R.L. împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege (f.d.219-220).

La 29 decembrie 2023, „Arama R” S.R.L. a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea acesteia și emiterea unei noi încheieri de remitere a cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

În susținerea cererii de recurs, recurenta a susținut că, în baza prevederilor art. 226 alin. (2) din Codul administrativ și manifestând interes sporit de a lua cunoștință cu hotărârea motivată, la 01 august 2023, 22 septembrie 2023 și 09 octombrie 2023, a înaintat în adresa primei instanțe cereri, prin care a solicitat eliberarea hotărârii integrale nr. 3-1178/22 din 29 mai 2023.

Respectiv, abia la 16 noiembrie 2023, a recepționat, prin intermediul poștei electronice, hotărârea motivată nr. 3-1178/22 din 29 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, fapt invocat și în motivarea apelului.

Astfel, invocând dispozițiile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, recurenta a opinat că termenul de 30 zile acordat de lege pentru depunerea apelului urma să expire la data de 16 decembrie 2023, dar fiind zi de sâmbătă, ultima zi a devenit data de 18 decembrie 2023, zi de luni. Prin urmare, a prezentat motivarea cererii de apel în interiorul termenului legal, la 07 decembrie 2023, ziua 21 din termenul legal de 30 zile. Însă, prin încheierea din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul său depus împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani pe motiv că, motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

În opinia recurente, încheierea din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este ilegală și neîntemeiată, nefiind adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural, dar bazată pe aprecierea eronată și incompletă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei. Or, ea a întreprins măsurile necesare de protejare a dreptului de acces la instanță și în interiorul termenului legal prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, la ziua 21 din termenul legal de 30 zile, a depus apelul motivat. Însă, Curtea de Apel Chișinău a omis această împrejurare, aplicând direct față de ea, drept sancțiune, declararea apelului ca inadmisibil.

În context, având în vedere cele enunțate „Arama R” S.R.L. a conchis că instanța de apel pripit a considerat incidente cazului prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ și prematur a constatat ca fiind inadmisibil apelul său.

Aceasta deoarece, instanța de apel a stabilit că hotărârea motivată a fost expediată părților, inclusiv și ei, la adresa electronică la data de 03 noiembrie 2023,

pe când, de fapt, actul judecătoresc contestat a fost expediat tuturor participanților la proces la 16 noiembrie 2023, ora 11:42, fiind recepționat de către ea la aceeași dată, la ora 12:29 (f.d. 179-180). Astfel, instanța de apel eronat a constatat că hotărârea integrală i-a fost notificată la data de 03 noiembrie 2023.

La acest capitol, „Arama R” S.R.L. a precizat că la data de 03 noiembrie 2023, la adresa sa electronică nu a fost identificată nicio corespondență cu Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani. Materialele cauzei consolidează faptul că, pe e-mail-ul aramai@mail.ru nu a parvenit realmente hotărârea integrală, întrucât confirmarea recepționării mesajului cu anexe nu există ca atare. Or, este evident faptul că nu se poate confirma ceea ce nu există, iar buna-credință a sa se prezumă și nu a fost combătută prin contraprobe.

Tot aici, recurenta a indicat că fără o confirmare de recepționare formulată de toți participanții procesului nu se putea remite dosarul spre examinare în instanța de apel. Din acest motiv, a și fost remisă la 16 noiembrie 2023 hotărârea redactată și confirmată recepționarea de către administratorul Arama Igor cu următorul text: „Buna ziua, Recepționat azi 16 noiembrie 2023”. Or, este illogică remiterea repetată a hotărârii integrale din moment ce există dovada recepționării ultimei la o dată anterioară.

Mai mult, în susținerea celor menționate, recurenta a indicat că prima instanță a expediat cauza la Curtea de Apel Chișinău la 08 decembrie 2023, imediat în aceeași zi când a recepționat apelul motivat, 08 decembrie 2023 ora 6:40 (f.d. 182). Respectiv, anume data de 16 noiembrie 2023 constituie data notificării hotărârii integrale, or, nicio probă nu există susceptibilă să demonstreze că notificarea hotărârii judecătorești motivate s-a produs la 03 noiembrie 2023, întrucât fila dosarul 176, la care face referire Curtea de Apel Chișinău, conține doar dovada expedierii nu și dovada recepționării hotărârii integrale. Există distincție clară între expediere și recepționare. Iar, expedierea nu reprezintă o notificare în accepțiunea art. 97 din Codul administrativ. În acest sens, art. 110¹ alin. (5) din Codul administrativ, accentuează sintagma, care permit confirmarea recepționării notificării.

De altfel, cu referire la dispozițiile art. 22 alin. (3) și (4) lit. c) din Codul civil, art. 110¹ alin. (3) din Codul administrativ, recurenta a relevat că, notificarea începe să producă efecte juridice din momentul recepționării acesteia de către destinatar. Astfel, termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului a început să curgă la 17 noiembrie 2023, iar apelul motivat a fost depus la 07 decembrie 2023, fapt confirmat prin dovada expedierii la adresa electronică a instanței. Iar, Curtea de Apel Chișinău, prin declararea inadmisibilă a apelului său, a dat dovadă de un formalism excesiv, lipsind-o de dreptul la un proces echitabil garantat de art.6§1 din CEDO.

Cu titlu subsidiar, recurenta a notat că tehnologiile informaționale pot degaja erori sau deficiențe, care nu pot fi imputate nici recurentului și nici instanței de judecată. Însă atunci când ele sunt prezente, aceste inadvertențe nu trebuie puse pe seama participantului la proces, care demonstrând buna-credință invocă erorile vizate, dimpotrivă, aceste lacune trebuie depășite fără a se afecta dreptul de acces liber la justiție. Este inadmisibilă considerarea în procesele judiciare echitabile precum că, expedierea reprezintă deja notificare și comunicare a actului judecătoresc, iar fără a se verifica aceste circumstanțe, dreptul la un tribunal este

discreditat, drepturile justițiabilului fiind grav și ireversibil afectate.

În continuare, făcând referire la decizia nr. 3r-252/20 din 30 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, „Arama R” S.R.L. a conchis că cererea sa de apel urma a fi examinată în substanță, având în vedere că conținea, într-o formă sumară, criticile de netemeinicie și ilegalitate ale hotărârii instanței inferioare, atât în fapt cât și în drept. Instanța de apel a preferat să țină cont doar de titlul cererii de apel și nu de conținutul acesteia, însă într-o asemenea manieră subiectivă, cererea de apel fiind una motivată poate fi catalogată de instanță ca nemotivată, ceea ce atestă abuzuri și arbitrarium.

La 11 ianuarie 2024, la adresa electronică a IP „Agenția Servicii Publice”, Agenției Proprietății Publice și „Tracom” S.A. a fost expediată copia recursului depus de „Arama R” S.R.L.

Până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs depusă de „Arama R” S.R.L., intimatele nu au depus referințe, în care să-și expună opinia asupra recursului.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 20 decembrie 2023 și expediată participanților la proces, prin e-mail, la 21 decembrie 2023 (f.d. 221).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de „Arama R” S.R.L. la 29 decembrie 2023, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, la 24 iunie 2023, „Arama R” S.R.L. a depus apel împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.151).

Iar, la 07 decembrie 2023, prin e-mail, „Arama R” S.R.L. a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în care a reiterat pretențiile inițiale și a solicitat admiterea acestora (f.d.182-198).

Prin încheierea din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de „Arama R” S.R.L. împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege (f.d.219-220).

Materialele cauzei atestă că pentru a decide astfel instanța de apel a conchis că „Arama R” S.R.L. nu a prezentat în termen motivarea apelului, conform art. 232 alin.(2) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termen.

În corespundere cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că prima instanță a expediat la data de 03 noiembrie 2023 la adresa de e-mail a „Arama R” S.R.L., aramai@mail.ru, indicată de aceasta în cererea de chemare în judecată, apel și recurs, copia hotărârii motivate din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.176).

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început să curgă de la 04 noiembrie 2023 și a expirat la data de 04 decembrie 2023.

Instanța de recurs reține că „Arama R” S.R.L. a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție 30 de zile, de la data notificării copiei hotărârii motivate a primei instanțe, aceasta nu a întreprins acțiuni, care ar dovedi intenția de a prezenta motivarea apelului.

Or, faptul că „Arama R” S.R.L. a înaintat la 01 august 2023, 22 septembrie 2023 și 09 octombrie 2023, în adresa primei instanțe cereri, prin care a solicitat eliberarea hotărârii integrale, nu poate fi apreciat ca manifestare de interes sporit de a lua cunoștință cu hotărârea motivată și intenția de a prezenta motivarea apelului, în condițiile în care aceste acțiuni au fost întreprinse anterior notificării hotărârii motivate de către instanța de fond. Iar conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Așadar, „Arama R” S.R.L. fiind conștientă că a depus doar apel, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt, însă ignorat de aceasta.

Mai mult, „Arama R” S.R.L., în cererea de apel a indicat faptul că își rezervă dreptul de a prezenta motivarea apelului după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe (f.d.151).

La acest capitol se va remarca că „Arama R” S.R.L. din data notificării copiei hotărârii motivate a primei instanțe 03 noiembrie 2023 și până la data limită pentru prezentarea motivării apelului 04 decembrie 2023, a avut termen real și suficient de 30 de zile, întru realizarea acțiunilor procesuale necesare în vederea apărării drepturilor și intereselor sale legitime.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care „Arama R” S.R.L. nu a prezentat motivarea apelului în termen de 30 de zile de

la data notificării hotărârii motivate, concluzia instanței de apel, privind declararea inadmisibilă a apelului, este întemeiată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurenta-apelantă nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta motivarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe până la 04 decembrie 2023, ziua în care a expirat termenul pentru realizarea operațiunilor procesuale nominalizate.

Totodată, din considerentele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge ca neîntemeiate argumentele „Arama R” S.R.L., că abia la 16 noiembrie 2023, a recepționat, prin intermediul poștei electronice, hotărârea motivată nr. 3-1178/22 din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

De asemenea, instanța de recurs cataloghează ca fiind nefondate și pur declarative argumentele recurente că hotărârea motivată nu i-a fost expediată la adresa electronică la data de 03 noiembrie 2023, dar la 16 noiembrie 2023, ora 11:42, fiind recepționat de către ea la aceeași dată, la ora 12:29 (f.d. 179-180), iar instanța de apel eronat a constatat că hotărârea integrală i-a fost notificată la data de 03 noiembrie 2023.

În argumentarea concluziei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că conform art. 97 alin. (1) și (3) lit. d) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Potrivit art. 110¹ alin. (1) și (5) din Codul administrativ, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală.

Notificarea prin intermediul sistemelor informaționale dedicate sau al altor mijloace electronice de comunicație care permit confirmarea recepționării notificării este echivalentă cu notificarea prin poștă convențională cu scrisoare recomandată. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea

Conform art. 45 alin. (1) și (2) al Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, moment al expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a

documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un asemenea sistem – din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.

Iar, potrivit art.22 alin. (1), (3), (4) lit.c) și alin. (5) al Codului civil, se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

Notificarea se consideră ajunsă la destinatar: în cazul unei notificări transmise prin poșta electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar;

Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.

Aici, cu titlu subsidiar instanța de recurs notează că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, în lipsa acestor mențiuni, de rând cu anexarea extraselor de pe portalul poștei electronice a primei instanțe, se prezumă faptul că „Arama R” S.R.L. i-a fost notificată hotărârea motivată din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, inițial la 03 noiembrie 2023, iar ulterior, în mod repetat la 16 noiembrie 2023 și această modalitate de notificare a actului judecătoresc emis, se încadrează în rigorile art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ, în coroborare cu art. 45 alin. (1) și (2) al Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronica și serviciile de încredere și art.22 alin. (1), (3), (4) lit.c) și alin. (5) al Codului civil, nefiind necesară sub aspect obligatoriu mențiunea de recepționare a documentului electronic de către destinatarul acestuia, după cum invocă recurenta în cererea de recurs.

Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că la 14 iunie 2023, în termenul legal stabilit la art. 232 alin. (1) al Codului administrativ,

„Arama R” S.R.L. a depus apel (f.d.151), iar la 07 decembrie 2023, a prezentat motivarea apelului cu omiterea termenului legal de 30 de zile, stipulat la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, adică mult prea târziu.

Subsecvent, instanța de recurs relevă că conform art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Iar, în condițiile art.236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2), adică în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate a primei instanțe, care la caz a fost notificată lui „Arama R” S.R.L., la data de 03 noiembrie 2023.

Prin urmare, ținând cont că „Arama R” S.R.L. nu a prezentat motivarea apelului în termenul de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a declarat apelul inadmisibil.

Or, „Arama R” S.R.L. nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Potrivit art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Iar, conform art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

„Arama R” S.R.L. a cunoscut despre judecarea cauzei și despre adoptarea hotărârii, or, aceasta a fost legal citată pentru examinarea cauzei.

Astfel, „Arama R” S.R.L. urma să depună diligența necesară și să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Popov versus Moldova (nr. 2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007, SRL Construct Confort versus Moldova din 28 mai 2019), și să conteste în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt, însă, ignorat de recurentă, ce a generat omiterea termenului prescris la prezentarea motivării apelului.

Mai mult, deși a prezentat motivarea apelului cu omiterea termenului legal prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, recurenta-apelantă nu a solicitat repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului, opinând că având în vedere data recepționării actului judecătoresc, prin intermediul poștei electronice, la

16 noiembrie 2023, motivarea apelului a fost prezentată în termenul prevăzut de lege.

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de „Arama R” S.R.L. împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Iar, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind declararea inadmisibilă a cererii de apel, în rezultatul depunerii motivării apelului după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, instanța de recurs amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Subsidiar, instanța de recurs notează că constatările indicate în actul judecătoresc al Curții Supreme de Justiție nr.3r-252/20 din 30 septembrie 2020, invocat de „Arama R” S.R.L. cu titlu de practică judiciară sunt distincte de prezentul litigiu, în partea circumstanțelor, temeiurilor de fapt și de drept aplicabile, respectiv nu poate fi reținut drept cauză similară în scopul emiterii unei soluții identice.

De altfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că un caz particular nu constituie practică judiciară.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că eventualitatea unor divergențe de jurisprudență este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe, iar acest lucru nu se poate considera în sine contrar Convenției (Santos Pinto v. Portugalia, din 20 mai 2008, pct. 41; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România (MC), pct. 116 (b)).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de „Arama R” S.R.L. sunt declarative

și neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Arama R”.

Se menține încheierea din 20 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Arama R” împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, terți Agenția Proprietății Publice și Societatea pe Acțiuni „Tracom” privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecătorii

Ion Malanciuc

Diana Stănilă